

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
ÁLLAMTUDOMÁNYI ÉS KÖZIGAZGATÁSI KAR

Tantárgyi program
az
ÖSSZEHASONLÍTÓ KÖZIGAZGATÁS
tantárgyhoz

2018/2019. tanév
II. félév

Közigazgatási mesterszak (MA)
Levelező
tagozat

Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Intézet
Budapest, 2019. február

1083 Budapest, Üllői út 82. | Tel: (1) 432-9000
Postai cím: 1441 Budapest, Pf.: 60. | Email: AKK@uni-nke.hu

I. A tantárgyi struktúrában való elhelyezkedése és általános jellemzői

A tantárgy kódja:	KKJ6M09
A tantárgy kreditértéke:	3
Tárgyfelelős:	Dr. Temesi István PhD, egyetemi docens (Temesi.Istvan@uni-nke.hu)
A tantárgy óraszámja:	Levelező tagozaton félévente 10 óra
Előkövetelmény:	Nincs
A tárgy oktatói:	Dr. Koi Gyula PhD., tudományos főmunkatárs (Koi.Gyula@uni-nke.hu); Dr. Csáki-Hatalovics Gyula PhD., egyetemi docens, meghívott előadó; Sáfrán József PhD doktorjelölt, meghívott előadó
A számonkérés módja:	Kollokvium (írásbeli, ötfokozatú érdemjegy). Előreláthatóan 100 pont pontértékkel rendelkező írásbeli vizsgadolgozat megírása.

II. A tantárgy célja

A kurzus során a részletes közigazgatási komparatiztikai bevezetés után szó esik a jelentékeny szervezeti megoldások, a közszolgálati modellek, továbbá a közigazgatási eljárásjogi és technikai mozzanatok összehasonlításáról. Szükséges az egyes meghatározó modellek bemutatása Európán belül és kívül. A releváns EU tagállamokon kívül tantárgyunk bemutatja az USA, Kína, és Oroszország közigazgatási rendszerét is. A cél az eligazodás az európai és a világ előadásokon megismert nagy közigazgatási rendszereiben és azok főbb intézményeiben horizontálisan és vertikálisan. A tantárgy keretében a hallgatóság megismerkedik az összehasonlítás elméleti kérdéseivel, a nagy közigazgatási rendszerekkel, a jelentősebb EU tagállamok (Franciaország, Németország, Nagy-Britannia, Spanyolország, Olaszország, Svédország, Lengyelország) illetve az EU-n kívüli más mintaadó közigazgatási rendszerek (USA, Kína, Oroszország) továbbá az EU egyes egyéb tagállamainak főbb közigazgatási rendszereivel. A hallgatók kitekintést nyerhetnek más jelentős közigazgatási rendszerekre is, melyek a történelem során vagy napjainkban példaértékűnek vagy jelentősnek tekinthetők. A külföldi közigazgatási rendszerek megismerése lehetővé teszi a magunk közigazgatásának jobb megismerését és működésének megértését. A tantárgy elsajátításának alapjául szolgáló kötet az Intézet névadó professzora, Lőrincz Lajos akadémikus utolsó kutatási munkacsoportja tevékenységének eredménye, egyben a modern összehasonlító közigazgatás tudománya honi újraalapozásának tekintendő vezető szakmai kézikönyv.

III. A tantárgy szakmai tematikája

Levelező tagozat

A tantárgy feldolgozása levelező tagozaton konzultációk formájában történik, amelyek témaköreit tekintve megegyeznek a nappali tagozaton feltüntetettekkel.

	Időpont	Az előadás témája	Előadó	Terem

1.	2019.04.27. 08:00-12:45 (szombat)	Az állam fejlődési szakaszai. A kormányzás, a kormányzat és közigazgatás elhatárolása. A főbb történeti modellek és jellemzőik. a nagy közigazgatási rendszerek az ókortól kezdve napjainkig. A nagy közigazgatási rendszerek egymástól való elhatárolásának lehetséges szempontjai. A közigazgatási komparatiztika célja és módszerei. Az összehasonlítás szükségessége. Az összehasonlítás fontosabb dimenziói. A nagy szervezeti, közszolgálati és eljárási rendszerek összehasonlítási szempontjai. A jogi és a közigazgatási megoldások „átültetésének” problémája. A közigazgatási komparatiztika célja és módszerei. Az összehasonlító közigazgatás nemzetközi és hazai története, jelentős művelői. A tantárgy oktatásának története. Oroszország közigazgatási sajátosságai. Maoizmus, reform, nyitás: a kínai közigazgatás.	Koi Gyula	O-317.
2.	2019.05.03. 14:00-18:45 (péntek)	A kontinentális modell általános jellemzőinek bemutatása. A francia közigazgatási modell fejlődése és hatása. A francia hatás alatt kialakult dél-európai modellek bemutatása, különös tekintettel az olasz és a spanyol fejlődésre. Az angolszász világ főbb fejlődési jellemzői. A brit közigazgatási modell. Az USA fejlődése. A német-osztrák közigazgatási modell. A skandináv és balti országsoport közigazgatásának jellemzői. A posztoszocialista közigazgatás és a V4-ek: Lengyelország példája.	Csáki-Hatalovics Gyula; Sáfrán József	O-317.

IV. Követelmények

Levelező tagozaton a konzultációs foglalkozások látogatása. A szakirodalom és az előadáson elhangzottak; továbbá jeles érdemjegyért (90% és afeletti tudás) az előadáskérdések mellett az ajánlott irodalom lentebb megjelölt részeinek ismerete.

V. A tananyag

A) Kötelező irodalom

- Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása (Szerk: Balázs István, Gajdusчек György, Koi Gyula, Szamel Katalin) Complex Kiadó, Budapest, 2011. 970.
- Az Intézet által összeállított segédanyag.
- Az előadásokon elhangzottak.

B) Ajánlott irodalom

- A jeles érdemjegyért: Koi Gyula – Iván Dániel: Állam és jog az ellentétek földjén I. A Közel-Kelet és az iszlám joga. Polgári Szemle vol 13. (2017) no. 4-6. 234-258.
<https://polgariszemle.hu/archivum/148-gazdasag-es-jogtudomany/931-allam-es-jog-az-ellentetek-foldjen-i>
- Koi Gyula – Iván Dániel: Állam és jog az ellentétek földjén II. A hindu, buddhista, kínai, és japán jog, a törzsi jogok. Polgári Szemle vol. 14. (2018) no. 4-6. szám 270-290. (megjelenés alatt)

További ajánlott irodalom

- Chandler, J. A. (ed.): Comparative Public Administration. London-New York:Routledge, 2005. xi., 275.
- Fromont, Michel: Droit administratif des États européens. Paris:Thémis, 2006. 264.
- Gabriel, Oscar W.-Kropp, Sabine: Die EU-Staaten im Vergleich. Strukturen, Prozesse, Politikinhalt. Wiesbaden:VS Verlag, 2008. 745.
- Gerencsér Balázs Szabolcs (szerk.): Összehasonlító és európai uniós közigazgatási jog. Közigazgatási jog IV. Budapest, 2015. 185.
- Heady, Ferrel: Public Administration. A Comparative Perspective. New York:Dekker, 2001. 484.
- Jacobini, H.B.: An Introduction to Comparative Administrative Law. New York:Oceana, 1991. 355.
- Nehl, Hans-Peter: [Comparative] Administrative Law. In: Smits, Jan M. (ed.): Elgar Encyclopaedia of Comparative Law. Cheltenham-Northampton:Edward Elgar, 2006. 18-32.
- Ziller, Jacques: Administration comparées. Les systèmes politico-administratifs de l'Europe des Douze. Paris:Montchrestien, 1993. 511.

Budapest, 2019. január 31.

Dr. habil. Boros Anita
Intézetvezető